

Nr 1122

Av herr **Antonsson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 48, med förslag om inrättandet av en pressens lånefond m. m.*

(Lika lydande med motion nr 978 i Första kammaren)

I proposition nr 48 framläggs förslag om vissa samhällliga insatser för att främja dagspressens ekonomiska villkor. Syftet med åtgärderna är att skapa bättre existensbetingelser för en allsidig press och vidmakthålla en fri opinionsbildning. Med hänsyn till de förhållanden som f. n. råder på tidningsmarknaden måste åtgärder av detta slag betraktas som helt nödvändiga.

De framlagda förslagen överensstämmer i allt väsentligt med 1967 års pressutrednings rekommendationer. Sålunda föreslås dels att en pressens lånefond inrättas, dels att en samdistributionsrabatt införs för att främja samdistributionen av tidningar.

Utlåning från den statliga fonden skall enligt förslaget kunna ske såväl för investeringar i fastigheter och maskiner som för andra åtgärder vilka bedöms nödvändiga för att göra ett tidningsföretag konkurrenskraftigt på längre sikt. Lån skall sålunda kunna ges exempelvis till åtgärder som syftar till att skapa en effektivare marknadsföring. Ett villkor för att erhålla lån ur den statliga fonden skall dock alltid vara, att tidningsföretaget i fråga inte har möjlighet att finansiera de planerade åtgärderna genom upplåning till normala marknadsmässiga villkor.

Enligt förslaget föreligger inte möjlighet att uppta lån ur pressens lånefond för att avlasta tidningsföretagen äldre lån. Som mycket klart framgår av pressutredningens undersökningar arbetar många tidningsföretag under synnerligen ansträngda finansiella förhållanden. Särskilt de s. k. andratidningarnas finansiella ställning har under senare år försämrats. Det kan därför ha avgörande betydelse för företagens förmåga att hävda sig på längre sikt, om det finns möjligheter att placera om särskilt tyngande lån till lån med fördelaktiga villkor. I likhet med vad Landsorganisationen anfört i sitt yttrande över pressutredningens betänkande anser vi, att möjligheter bör finnas att till den statliga lånefonden flytta över lån som upptagits för investeringar vilka beslutats eller genomförts före fondens tillkomst. Rätten till överflyttning bör gälla lån som utnyttjats för att finansiera projekt som vid genomförandet upp-

fyllde de villkor som kommer att fastställas för framtida lån ur pressens lånefond.

Om det samhälleliga stödet på ett effektivt sätt skall kunna bidra till att bryta den starka tendens till koncentration som under en följd av år rått inom dagspressen, måste det enligt vår uppfattning också finnas möjligheter att ge särskilt stöd till tidningsföretag som hamnar i en akut finansiell krisituation. För närvarande finns det i allmänhet inget alternativ till nedläggning när en tidning hamnar i ett sådant läge ens om utsikterna att hävda sig i konkurrensen på längre sikt skulle vara gynnsamma. En mindre del av de till pressens lånefond anvisade medlen bör därför få användas till lån som senare kan avskrivas. Villkor för att en tidning skall erhålla sådant lån skall alltså vara, att medlen har avgörande betydelse för tidningens fortsatta utgivning. Lån som kan avskrivas bör under den föreslagna försöksperioden få utgå med sammanlagt högst 5 milj. kr. per år.

Införandet av en särskild samdistributionsrabatt har i första hand till syfte att stimulera tidningarna att i ökad utsträckning använda sig av en gemensam distributionsapparat. Därigenom bör åtskilliga kostnadsbesparingar kunna uppnås, särskilt för andratidningarna.

En förutsättning för att de föreslagna åtgärderna skall få åsyftad effekt är att det på varje ort finns företag som konkurrerar om att få anordna utbäring av tidningar. Sådant konkurrens är numera också säkerställd genom att postverket och AB Svenska pressbyrån (genom särskilda dotterbolag) förklarar sig vara beredda att anordna särskild tidningsutbäringstur på varje ort där minst två rabattberättigade tidningar begär det.

Enligt vår mening finns det dock inte anledning att begränsa rätten att förmedla samdistributionsrabatt till dessa båda och ev. tillkommande riksomfattande distributionsföretag. Med hänsyn till de olikheter i distributionsförhållandena som råder i olika delar av landet kommer syftet med samdistributionsrabatten i stället sannolikt att uppnås snabbast, om också lokala och regionala företag medges rätt att uppbära rabatt. Särskilt stora möjligheter till kostnadssänkningar föreligger när distributionen kan ske i tidningarnas egen regi. Som pressutredningen framhållit är det därför angeläget, att bestämmelserna utformas så generellt att även lokala och regionala distributionsföretag som ägs av tidningarna själva kan ta upp konkurrens på lika villkor och uppbära rabatt för de tidningar företaget distribuerar.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 48/1969
mätte besluta

1) att lån ur pressens lånefond skall kunna beviljas tid-

ningsföretag enligt av departementschefen angivna grunder samt dessutom för omplacering av jämförbara äldre lån;

2) att till *Pressens lånefond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag på 25 000 000 kronor, varav högst 5 000 000 kronor att användas till lån som kan avskrivas i enlighet med vad som anförs i motionen; samt

3) att samdistributionsrabatt skall utgå vid samdistribution genom riksomfattande distributionsföretag och genom av tidningarna ägda lokala eller regionala distributionsföretag.

Stockholm den 10 april 1969

Johannes Antonsson (cp) Bengt Sjönell (cp) Torsten Stridsman (cp)

Nr 1123

Av herr **Dahlgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 48, med förslag om inrättandet av en pressens lånefond m. m.*

(Lika lydande med motion nr 979 i Första kammaren)

Stockholm den 10 april 1969

Anders Dahlgren (cp)

Eric Krönmark (m)

John Eriksson (cp)
i Bäckmora
